

De begrotingstekorten liggen in Wallonië en Brussel Dus moeten ze daar opgelost worden

Waarom die domme uitdagingen?

In Knack van 24 augustus 2011 zei Guy Vanhengel (open-VLD), minister van uit de hand lopende begrotingen, dat *'Vlaanderen het dankzij de gunstige financieringswet vrij gemakkelijk heeft om een sluitende begroting voor te leggen'*. Zijn voorzitter, Alexander De Croo, zei n.a.v. het akkoord over de nieuwe financieringswet hetzelfde. Ofwel weten ze het niet, ofwel liegen ze. Volgens de oude financieringswet krijgt Vlaanderen slechts 58,7 % van de middelen; in de nieuwe financieringswet zal dit bij de start ook zo zijn (want niemand mag verarmen of verrijken) en in de eerste tien jaar zal er weinig veranderen. Daartegenover dragen de Vlamingen 63,5 % bij in de vorm van personenbelasting en BTW. In verstaanbare taal: de Vlamingen worden voor 1,6 miljard benadeeld. Met de nieuwe overdrachten in de vorm van dotaties wordt het nadeel nog 500 miljoen groter. Ook de rest van de transfers, 10 miljard, blijft bestaan.

De heer Vanhengel vertelde nog meer dwaasheden. Bijvoorbeeld: dat de federale overheid de belastingen drastisch zal moeten verhogen en in de zakken van de Vlamingen zitten omdat de Vlaamse regering het geld erdoor jaagt, zelfs een peuterpremie geeft en weigert overschotten opzij te zetten. Met de begrotingstekorten van het Brussels en het Waals Gewest had de heer Vanhengel geen probleem. Zie onze Nieuwsbrief van 2 september.

Nu komt de heer Charles Michel (MR) vastberaden eisen dat in de eerste plaats Vlaanderen inspanningen moet doen voor de sanering van de begroting.

Niet de bijzaak

We laten ons niet verleiden tot een discussie over een paar honderd miljoen meer of minder op de Gewestelijke begrotingen. Alle gewestelijke begrotingen moeten tegen 2015 in evenwicht zijn. Punt. Als de nieuwe financieringswet zoveel fiscale autonomie bevat en zo responsabiliserend werkt als de zelfgenoegzame onderhandelaars beweren, kan dat geen probleem zijn.

Wel de hoofdzaak

Het probleem ligt elders en is honderd keer groter.

De jaarlijkse transfer van 12 miljard naar Wallonië en Brussel betekent dat in deze Gewesten jaarlijks 12 miljard meer uitgegeven wordt dan wat de inwoners zelf aan belastingen en sociale bijdragen bijeenbrengen. Dat heet boven zijn stand leven. Zoals in

Griekenland. De Franstaligen noemen dit hun recht. In Vlaanderen gebeurt het omgekeerde. Jaarlijks wordt 12 miljard weggegeven. De Franstaligen (en de meerderheid van de Vlamingen) noemen dit een plicht.

Griekenland aan Samber & Maas

Men kan naar dezelfde feiten ook op een andere manier kijken. Namelijk door naar de primaire saldi en de daaruit volgende begrotingstekorten te kijken in de veronderstelling dat alle financiële stromen binnen ieder Gewest zouden blijven en er dus geen transfers zouden zijn. De Universiteit van Namen heeft dit gedaan voor de periode 2006 - 2010. Wij hebben het onderzoek gedaan voor de periode 1990 -2010. (Zie onze Nieuwsbrief van 22 september: Finland aan de Noordzee - Griekenland aan Samber & Maas)

Sinds 1990 (maar eigenlijk al veel langer) heeft Wallonië altijd een negatief primair saldo gehad. Dit wil zeggen dat het totaal van de opbrengsten (alle belastingen en alle sociale bijdragen) nooit voldoende was om alle lopende uitgaven (infrastructuur, onderwijs, sociale uitkeringen, justitie, milieu, ouderenzorg, overheidsadministraties, enz. met uitzondering van de interestlasten) te betalen. Dus bleef er nooit één euro over om de interest op de overheidsschuld te betalen. Dus was er altijd een begrotingstekort dat steeds hoger opliep met de voortdurende stijging van de overheidsschuld als gevolg. Een gezin dat jaar na jaar een tekort heeft en bovendien de interesten op de bouwlening niet kan betalen gaat onvermijdelijk de dieperik in, met de gedwongen verkoop van het huis als gevolg. Griekse toestanden. In het Brussels Gewest was de toestand gelijkaardig maar minder erg. Sinds 1990 (maar eigenlijk al veel langer) heeft Vlaanderen altijd een positief primair saldo gehad. Gedurende meerdere jaren zelfs groter dan de totale interestlast op de Belgische overheidsschuld.

Het gevolg van dit alles is, dat indien in 1990 de Belgische overheidsschuld zou verdeeld geweest zijn over de drie gewesten, het Waals deel in de overheidsschuld in 2010 zou opgelopen zijn tot 480 miljard, het Brussels deel tot 55 miljard en dat Vlaanderen al lang schuldenvrij zou zijn en in 2010 zelfs over een tegoed zou beschikken van 194 miljard. Wallonië zou in 2012 een begrotingstekort hebben van 25 % van zijn bbp (Griekenland 10,5 %) en een schuldratio van 500 (Griekenland 143). ¹ / ² / ³

Verantwoordelijkheden op de juiste plaats

Met gescheiden beurzen zouden deze feiten zichtbaar zijn. Nog beter: ze zouden Wallonië, maar ook Brussel, al lang gedwongen hebben om de nodige saneringsmaatregelen te nemen. In het Belgisch huishouden waar alles in een grote pot gegoten wordt en iedereen er evenveel mag uitpikken, sommigen zelfs wat meer, worden de feiten verborgen achter de Belgische cijfers. Met als gevolg dat problemen die als Belgisch worden voorgesteld in feite reuzengrote Waalse en Brusselse problemen zijn.

"Het is geen overdrijving te stellen dat Wallonië vandaag (in 1991) financieel rechtgehouden wordt door de Vlaamse budgettaire inspanningen. - Vlaanderen heeft er te weinig belang bij om nog verder te saneren wanneer het gros van de lasten door haar zal moeten gedragen worden. Tegelijk komt deze situatie goed uit voor Wallonië, zodat van die regio ook weinig budgettaire inspanningen kunnen verwacht worden. - Een regionalisering van de overheidsschuld zou elke regio dus confronteren met de harde wet van de budgettaire verantwoordelijkheid. Dit zou de druk om te saneren opdrijven". (Prof. Paul De Grauwe in 1991)

Van nu tot 2015 moet er voor 24 miljard gesaneerd worden. Aan de Vlamingen moet men geen inspanning vragen want zij hebben de problemen niet veroorzaakt. Men moet de problemen oplossen waar ze zich stellen. Als Wallonië en Brussel boven hun stand leven kunnen zij dat op drie manieren oplossen: minder uitgeven, meer belastingen, meer werken, of een combinatie hiervan naar hun eigen inzichten. Dit is de brute, eenzijdig financiële aanpak van Europa t.a.v. Griekenland.

Splitsing van de sociale zekerheid is een evenwichtige oplossing van de federale begrotingsproblemen.

Wij zijn voorstander van een aanpak die niet alleen rekening houdt met de plaats van de problemen maar ook met de oorzaken en die de mensen aanspreekt in hun verantwoordelijkheden.

Veruit de grootste oorzaak van de gestegen begrotingstekorten ligt in de stijging van de uitgaven in de sociale zekerheid. Dit is geen tijdelijk probleem. Met de vergrijzing die nu al goed voelbaar is, is dit een structureel probleem voor de komende vijftig jaar. Het probleem is ook verschillend in de drie Gewesten. In Brussel met een jongere bevolking is dit probleem het kleinst. In Vlaanderen is het probleem het grootst. De invloed van de vergrijzing is niet even groot voor alle takken van de sociale zekerheid. Ze is het grootst voor de geneeskundige verzorging en de pensioenen, het kleinst voor de kinderbijslagen. Het tewerkstellingsbeleid is samen met de werkloosheid de krachtigste hefboom om te zorgen voor een financieel draagvlak.

Splits de sociale zekerheid en confronteer de Gewesten en de Gemeenschappen met de uitgaven die ze doen en met de financiële middelen die ze hiervoor opbrengen. Geef ze dus ook de verantwoordelijkheid om te zorgen voor een budgettair evenwicht op de manier die ze zelf verkiezen. Dan zullen de mensen in Wallonië en indien nodig ook in Vlaanderen begrijpen dat er moet gesaneerd worden, hoeveel er moet gesaneerd worden en dat ze er zelf belang bij hebben. Laat ze dan volgens hun eigen politieke voorkeuren de gepaste middelen kiezen. Misschien minder uitgeven. Zeker meer werken. Hoewel, zo zeker is dit laatste niet. Als ze in Wallonië tevreden zijn met een lagere welvaart en een lager welzijnsniveau dan is dat een zeer eerbiedwaardige keuze. Bovendien is het voor hen de enige manier om er weer bovenop te geraken.

Op die manier wordt het grootste deel van het begrotingstekort bij het federaal niveau weggehaald. De sociale zekerheid is bovendien een persoonsgebonden materie bij uitstek. Leg ze bij de Gewesten en de Gemeenschappen, bij de mensen die belang hebben bij de oplossing.

Deze structurele hervorming zal op sommige plaatsen veel meer pijn doen dan op andere. Dit is niet alleen logisch en redelijk. Het is ook de enige manier om een dynamiek op gang te brengen. Duizend keer beter dan alle prutsmaatregelen die krampachtig gericht zijn op het behoud van een onhoudbare toestand.

In ieder geval willen wij de sociale zekerheid in Vlaanderen niet laten afbouwen. Wij willen het geld waar de Vlamingen voor werken, besteden aan een Vlaamse Sociale Zekerheid. Opdat ze sociaal zou zijn in het belang van alle Vlamingen. (Niet opdat er een leeuwje op de stempelkaart zou staan.)

Wat in Europa niet kan, kan in België nog minder

Europa kan niet blijven bestaan als de noorderlingen de putten in het zuiden moeten vullen. Voor België geldt hetzelfde met dit verschil dat de putten in verhouding nog veel groter zijn en de capaciteit van Vlaanderen om die putten te vullen in verhouding veel kleiner is.

Het duurt nu al veel te lang. Het is nu genoeg. Ze hebben ons een institutioneel akkoord in de maag gestampt. Daar zijn we al twee keer gepakt:

- we krijgen minder dan we bijdragen
- wat we krijgen bevat al besparingen t.o.v. de huidige federale uitgaven. (bijvoorbeeld: er zijn geen middelen voorzien voor de administratie- en betaalkosten voor de Kinderbijslagen; ook niet voor de bijdrage voor de pensioenen van de statutaire ambtenaren van Gewesten en Gemeenschappen)

Wij willen de belastingen en de sociale bijdragen die de Vlamingen betalen (dus inbegrepen de transfers van 12 miljard) vergelijken met onze uitgaven. Als er dan moet gesaneerd worden zullen we er hard voor pleiten. Niet eerder en niet voor een groter bedrag.

De Vlaamse onderhandelaars zullen niet meer weggomen met hun zelfgenoegzame boodschappen. We zullen ze afrekenen op het geld dat ze uit de zakken van de Vlamingen kloppen.

---

¹ Voor wie deze cijfers als ongeloofwaardige Spielerei wil wegwuiven verwijzen we naar een studie van Prof. Paul De Grauwe die in 1991 een projectie heeft gemaakt van de schuldratio's per Gewest over de periode 1991 – 2000. Voor Wallonië kwam hij in het jaar 2000 op een schuldratio tussen 150 en 333 afhankelijk van de gebruikte hypothesen. “Wallonië zou bankroet zijn. Vlaanderen daarentegen zou op rozen zitten”. (p 11) (Denkoefening over de regionalisering van de Belgische overheidsschuld / Leuvense economische standpunten / 1991/60 / november 1991.

² Dit betekent ook dat als de federale regering Dexia Bank België koopt voor 4 miljard en hiervoor een lening aangaat, de interesten hierop door de Vlamingen moeten betaald worden. Als deze bank ooit verkocht wordt,

---

vermoedelijk met verlies, en de opbrengst gebruikt wordt om de lopende uitgaven te financieren, die opbrengst dan ten goede zal komen aan alle Belgen maar de Vlamingen wel verder de interesten op de lening zullen betalen. Dit betekent ook dat als de waarborg van 54 miljard op de Dexia-rommelbank aangesproken wordt, wat zeker is, de kosten uiteindelijk door de Vlamingen zullen betaald worden.

³ Dit betekent ook dat Vlaanderen niet dezelfde kredietwaardigheid geniet als Duitsland en Nederland en dus ruim 2 % meer interest moet betalen op zijn leningen.